

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VII. Quâ neceßitate consecranda sit utraque species.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Quaest. VII. Qua necessitate consecranda sit utraque species. 259

dem non est de vite eatenus: quare si sit tunc consecrabile, quia mixtum vino de vite, similiter aqua mixta poterit consecrari. Resp. requiritur vinum de vite, sive de uvis expressum, sive quod habet eandem cum illo essentiam: quare non propter mixtionem, sed propter substantiam veram vini potest consecrari aqua in vinum conversa; adeoque posset, etsi separaretur à reliquo. Unde indubiè potuisset consecrari vinum miraculosè productum, quale in Cana Galilee; & panis similiter productus.

Instabis Florentinum pro materia calicis assignat vinum, cui aqua admiscere debet: ergo ipsa in vinum versa non est materia ibi assignata, cum non sit vinum, cui aqua debet misceri. Resp. Neg. Con. nam Florentinum vult materiam simpliciter esse vinum, & huic miscendam esse aquam, quæ nimirum, dum miscetur, necdum est vinum: quamvis, si ante consecrationem sit facta substantialiter vinum, eò ipsò sit materia à Florentino significata, cui tamen nullum non est miscenda aqua, quæ solum miscenda fuit vino, quod assumitur pro ipsa oblatione.

Petes, an pars illa aquæ, quæ in vinum converteretur inchoatis verbis consecrationis, converteretur in sanguinem? Resp. Neg. eò quod forma consecrationis solum respiciat contentum sub speciebus consecrabilibus demonstratum cum iisdem per ly hoc; adeoque ante istius pronominis prolationem tota materia consecranda debeat esse præsens. Propter quod non posset etiam consecrari vinum, quod inchoatâ consecratione demum apponeretur: uti nec calix aqua plenus ab initio præsens, quæ inchoatis verbis consecrationis miraculosè verteretur tota in vinum.

QUÆSTIO VII.

Qua necessitate consecranda sit utraque species?

Dico I. Consecratio utriusque speciei non est de necessitate Sacramenti. Est certum: nam panis validè consecratur, & sub eius speciebus realiter continetur Christus, exhibeturque hominibus adorandus, antequam vinum sit consecratum. Et ratio à priori est, quod formæ consecrationis panis & vini sint à se invicem independentes in significando, adeoque in cau-
lando.

Dico II. Consecratio utriusque speciei est juris Ecclesiastici & divini. Quod sit juris Ecclesiastici, patet ex Cap. Comperimus dist. 2. de consecr. ubi Gelasius Papa præcipit Sacerdotibus, ut integra Sacramenta percipiant; & consequenter etiam, ut integra consecrent: quia (ut subjungit) *diviso unius ejusdemque mysterii sine grandi sacrilegio non potest provenire.* Ex quibus tamen verbis non col-

ligitur efficaciter hoc esse juris divini: potest enim oppositum non carere grandi sacrilegio, eò quod foret abusus contra grave præceptum Ecclesiæ in tali materia.

Quod nihilominus sit etiam juris divini, Scotus d. 8. q. 3. n. 4. & alii communiter contra Majorem, Adrianum & Claudium Sainctes apud Aversa q. 11. sect. 5. Probatur ex Trid. sess. 22. cap. 1. dicente Christum corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulisse, ac sub earundem rerum symbolis Apostolis, eorumque in sacerdotio successoribus, ut offerrent præcepisse, per hæc verba: *Hoc facite in meam commemorationem.* Igitur si oblatio seu sacrificium jure divino debeat fieri in utraque specie, debet etiam in utraque confici Sacramentum; cum illud non conficiatur, nisi in sacrificio, immo confectio illius sit ipsum sacrificium. Idem confirmat praxis Ecclesiæ, quæ idcirco tam sollicitè providet, ut numquam una species sine altera consecretur, etsi Sacerdos non foret jejunus; immo etsi alter deberet supplere, quod prior inchoavit, ut habetur in Toletano VII. can. 1. & Toletano XI. can. 14. quæ referuntur Can. Illud & can. Nihil 7. q. 1. Accedit, Sacrificium hoc ex sua institutione esse repræsentationem Sacrificii cruenti, quæ explicitè & completè reperitur in duplici speciei consecratione, quâ separatim consecratur corpus, & separatim sanguis.

Nec obstat, quod Christus juxta nonnullos Patres, consecraverit in Castello Emmaus sub specie panis: nam si hoc verum sit (de quo inter Patres & interpretes est controversia) & consecratus fuerit panis solus (eò quod de vino non fiat mentio; quod etiam procedit ab auctoritate negativa) id fieri potuit à Christo per potestatem suæ excellentiæ.

Hinc sequitur, non licere sub una specie consecrare, etiam ad communicandum infirmum, juxta Doctores communiter: nam illicitum est directè intendere mutilationem Sacrificii tam graviter à Christo prohibitam, ut aliquis alius impleat præceptum, fortè divinum, communicandi in articulo mortis.

Possunt tamen dari casus aliqui, in quibus Sacerdos unâ specie jam consecratâ, licet non consecrat alteram: ut si physica vel moralis impotentia superveniat, v. g. si deprehendat vinum veneno esse infectum, vel esse aquam, & aliud vinum reperiri nequeat; aut si imminet vitæ periculum, v. g. ex ruina templi, incendio, aut incurfu hostium: præceptum enim positivum complendi Sacrificium non obligat in tanta necessitate. Secus est, quando cogeretur Sacerdos mutilare Sacrificium in contemptum fidei: tunc enim id foret intrinsecè malum. Ita communiter Doctores.

Magis controversum est, an auctoritate

58.

Immo etiam præcepti divini.

59.

Quod ne quidem ad communicandum infirmum licet infringere.

Cessat tamen in casu physica aut moralis impotentia supervenientis.

60.

Quæ sit forma Sacramenti Eucharistiae.

An in illud
cadat dispē-
satio Ponti-
ficis.
Affirmant
Nonnulli,

Sed rectius
negatur.

te Pontificis possit subinde fieri consecratio unius speciei. Affirmant non solum ij qui existimant consecrationem utriusque speciei esse tantum juris Ecclesiastici, sed etiam Nonnulli ex illis qui censent esse juris divini: eò quòd videatur Pontifex posse in votis, matrimonio rato, & similibus, quæ sunt juris divini, dispensare. Sed oppositum est communius apud Doctores: Pontifex enim propriè non potest dispensare in jure divino citra specialem commissionem, etsi possit illud interpretari, ut in *Tract. de Legibus* dictum est. Deinde nullus est in Ecclesia usus hujus dispensationis. Non erat etiam necessarium aut expediens potestatem dispensandi in hoc, uti nec in aliis ritibus substantialibus, Ecclesiæ relinqui: præsertim cum ad quaslibet regiones possit & soleat asportari vinum, uti etiam triticum, ubi non nascitur.

61.
Neque dispensationem
hujusmodi
attentavit
Innocentius
VIII.

Nec refert quòd *Innocentius VIII.* dicatur dispensasse cum Norwegiis, ut in solo pane consecrarent, teste *Raphaelo Volaterrano l. 7. Geographiæ cap. de Saxonibus.* Idem ab *Innocentio IV.* Quidam dicunt concessum esse Norwegiis, eò quòd vinum ibi ob nimiam loci frigiditatem conservari non possit. Sed quòd ad *Innocentium IV.* attinet, nihil tale de eò referunt historia. Nullum etiam apparet vestigium istius dispensationis, uti nec alterius factæ ab *Innocentio VIII.* permanente tamen eadem necessitate: quam equidem experientia ostendit in Norwegia non esse tantam, quin vinum ibi commodè possit conservari, etiam sufficienter ad potum communem. Accedit repugnantia in verbis *Volaterrani* (ut communiter citantur: alioquin editio anni 1511. habet permixtum fuisse sine calice vino sacrificare. Qui textus vitiosus est: & fortè legendum *vini*) qui refert *Innocentium VIII.* permisisse Norwegiis, ut sine vino calicem consecrarent: non potuit autem calix vacuus consecrari, nec alia materia à Pontifice indulgeri, quam vinum à Christo institutum. Et quamvis modum loquendi *Volaterrani* emendaverit *Onuphrius ad annum 1490.* omittingo particulam, calicem; non tamen facit majorem fidem, quia ex solo *Volaterrano* accepit.

Nihilominus si casus occurreret, quo ob defectum unius speciei deberet aliqua natio, saltem longo tempore, carere sacrificio, non videtur improbabile, quòd ex rationabili interpretatione tunc cessaret obligatio præcepti divini de integritate Sacrificii: prout etiam materialis integritas confessionis jure divino præcepta definit obligare in casu necessitatis citra dispensationem: maxime quia casu quo deberet aliqua natio carere sacrificio, moraliter loquendo etiam Sacramento carere deberet.

PRÆTER Hæreticos, qui generatim in consecratione Sacramentorum determinata verba docuerunt non esse necessaria, fuerunt alii admittentes quidem in consecratione determinata verba, sed alia, quam quibus utitur Ecclesia.

Nihilominus certissimum est ad consecrationem panis requiri saltem hæc verba, aut æquivalentia: *Hoc est Corpus meum;* & ad consecrationem calicis: *Hic est sanguis meus;* sive *Hic est calix sanguinis mei.* Nam hæc verba omnes Evangelistæ & Apostolus, referentes institutionem Sacramenti, expresserunt, eademque deinceps usurpanda intulit Christus dicens: *Hoc facite &c.* Unde *Florentinum in Decreto de Armenis* definit hoc Sacramentum confici per verba Saluatoris, utique prædicta. Quod etiam expresserunt Patres, & semper sensit ac practicavit Ecclesia. Ratio est, quòd illa verba proferat Sacerdos in persona Christi; Sacerdos autem loquens in persona Christi hoc conficit Sacramentum, ut ait *Florentinum supra.* Deinde eadem significant conversionem panis & vini in Corpus & Sanguinem; quæ est consecrationis effectus.

Sed aliqui Catholici dubitarunt, an Christus ipse consecraverit per eadem verba: nam potius ipsum virtute suæ excellentiæ consecrasset sine verbis, credibile putavit *Innocentius III. l. 4. de mysteriis missæ c. 6.* & ex professo defendit *Catherinus in Opusculo de verbis consecrationis.* Alii saltem putarunt ipsum consecrasset per alia verba nobis ignota; aut per usitata quidem, non tamen in quantum publicè prolata & ab Apostolis audita, sed antecedenter secretò prolata. Fundantur in eo, quòd juxta narrationem Evangelistarum Christus verba consecrationis usitata dixerit post distributionem factam. Et de calice *Marci 14.* dicitur: *Beberunt ex illo omnes.* Deinde subditur: *& ait illis: Hic est sanguis meus &c.* Quidam etiam Patres indicant Christum consecrasset, dum benedixit.

Verum oppositum est indubitatum apud omnes Doctores. Idque satis indicat contextus Evangelii, prout semper fuit intellectus. Idem expressè docent Patres, *Eusebius Emisenus,* & refertur c. *Quia corpus, de Consecr. dist. 2. Damascenus l. 4. de fide c. 14.* scribit: *Dixit antiquitus, Producat terra herbam viventem, atque ea etiam cum orto imbore fecit: hanc producit, divino præcepto impulsam ac roboratam. Dixit Deus, Hoc est Corpus meum, &c. Hic est sanguis meus, &c. Hoc facite in meam commemorationem: atque omnipotenti ipsius præcepto, donec ipse venerit hoc efficiatur: ac phylacteria huic novæ segeti per consecrationem.*